

**Szentes Város 2014-2020-as
európai tervezési periódusra vonatkozó
BERUHÁZÁSI TERVKONCEPCIÓJA**

2014. január

Szentes Város Önkormányzata az Európai Unió 2007-2013-as tervezési időszakára 2006-ban megalkotta az arra a ciklusra vonatkozó beruházási koncepcióját. Az abban kitűzött célok a feltételek időközi változása ellenére is döntően teljesültek.

A város intézményhálózata megújult, teljessé vált az oktatási és szociális ellátórendszer, kiépült a város infrastruktúrája, s jelentős fejlesztések történtek a gazdaság különböző területein is.

Ugyanakkor nem minden célt sikerült megvalósítani, hiszen a források az előzetesen tervezettnél szűkebbek voltak, a célok egy részéhez a pályázati kiírás vagy késve jelent meg, vagy olyan tartalmat követelt meg, amely miatt az eredeti cél nem volt pályázható.

A 2008-ban bekövetkező gazdasági válság sok vállalkozás eredeti tervét átírta, így a gazdaság területén a befektetési hajlandóság csökkent és sok vállalkozás azokban az időkben a túlélésért küzdött.

A folyamatosan változó feltételek ellenére is ez a periódus egy dinamikusan fejlődő, eredményeivel nemzetközi elismerést is kiváltó időszakot jelentett a város történelmében.

A panelprogramnak köszönhetően a lakásállomány jelentős része megújult, a termálvíz hasznosításában nagy lépést tettünk előre a kommunális fűtés terén, modernizálódott valamennyi szociális ellátó intézményünk, több óvoda és iskola került teljes felújításra.

Befejezéséhez közeledik a városközpont rekonstrukció, illetve a fedett uszoda építése.

Megvalósult a Dr. Bugyi István Kórház Sürgősségi Osztályának bővítése, s megkésve bár, de megkezdődik a régóta tervezett új műtőblokk építése.

Az Ipari Park területén elkészült a kis- és mikro vállalkozások fogadására alkalmas Vállalkozói Falu, s gyakorlatilag betelt az Ipari Park II. ütemeként kialakított zöldmezős iparfejlesztésre alkalmas terület.

A mentőhelikopter bázisának városunkba telepítésével a környező régiók baleseti ellátásának színvonala nagymértékben javult.

Szociális téren az időskorúak ellátásának színvonalát jelentősen javította, illetve hiányt pótolta a Dr. Sipos Ferenc Parkerdő Otthon és a Református Idősek Otthonának megépítése, valamint a Gondozási Központ épületeinek felújítása.

A fiatalabb korosztály szociális ellátásának minőségjavulását szolgálja a korszerűsített és kibővített Bölcsőde, valamint a Családok és Gyermekek Átmeneti Otthonának, valamint a Dózsa-ház épületének felújítása.

Városfejlesztési munkánk erőfeszítéseinknek köszönhetően javult a lakosság komfortérzete, biztonsága, csökkent a munkanélküliség.

E munka eredményének elismeréseként 2011-ben Európa Zöld Fővárosa lettünk, míg 2013-ban lakosságkategóriánkban az Élhető városok világversenyén a dobogó második fokára állhattunk.

A gazdaságfejlesztési mutatókban az 1 főre eső jövedelem tekintetében a megyén belül a második, dél-alföldi viszonylatban az első öt város közé kerültünk. A foglalkoztatási mutatók között a megyében a második - harmadik, a Dél-Alföldön az 5-8 legjobb mutatóval rendelkező város helyét foglaljuk el.

Mindezek a mutatók azt jelzik, hogy a 2007-2013-as fejlesztési periódusban a város egy megalapozott, kiszámítható, s a jövője szempontjából biztos alapokat nyújtó pályát járt be.

Erre alapozva az elmúlt években a Képviselő-testület a városfejlesztés több területére fejlesztési koncepciót dolgozott ki, melyek alapján készült el a 2014-2020-ra vonatkozó fejlesztési dokumentáció.

Ez a dokumentáció azoknak a beruházásoknak a körét öleli fel, amelyek teljesítése az egyes ágazati koncepciókban szereplő feladatok megvalósításához ad alapot, és teszi lehetővé, hogy a szakmai koncepcióban kitűzött célokat a bennük zajló tevékenységen keresztül elérhessük. Természetesen ezen beruházási tervhez szervesen kapcsolódnak ezek a dokumentumok, s e terv elválaszthatatlan részei.

A 2014-2020-AS EURÓPAI FEJLESZTÉSI IDŐSZAKRA A VÁROS ALAPVETŐ CÉLKITŰZÉSEI:

A biztos megélhetést nyújtó, emberközpontú, otthon adó város építésének folytatása, mely kiszámítható, tervezhető, és biztonságos jövőt nyújt polgárainak. Ennek alapja elsősorban az egyén és a családok számára a tervezhető rendszeres jövedelem, melynek alapfeltétele a helyben található munka. Ez alapján a tervezési periódus legalapvetőbb célja a megélhetést biztosító munkahelyek minél nagyobb számának kialakítása.

Csak a tervezhető, biztos megélhetés eredményezheti a népességmegtartó erő növekedését, a fiatalok itthon maradását, a boldogulást most még máshol keresők hazatérését.

Ezért az egyes számú - mindent megelőző célkitűzés - a megélhetést biztosító munkahelyek számának a növelése.

Ez alapján ez a városfejlesztési terv első számú pillére.

A munkahely-teremtési program alapvetően 3 oszlopon nyugszik.

- a meglévő munkahelyek megőrzése
- a vállalkozások megerősödése, a jövedelemtermelő képesség növekedése
- új, kiszámítható jövőt megalapozó jövedelmet biztosító munkahelyek létesítése.

Ezek a tervezhető, jövőt biztosító jövedelmek alapozhatják meg a családok létbiztonságát, a kor színvonalán álló közösségi szolgáltatások elérésének lehetőségét.

A fenti célok elérését a gazdaság megerősítésén és annak dinamikus fejlődésén keresztül lehet elérni, s ezért a tervezési periódus homlokterébe a gazdaságfejlesztési program megvalósítását kell helyezni.

Természetesen a gazdaság fejlesztése nem önmagáért való célkitűzés.

Az egyéni boldoguláson túl a teljes élethez hozzátartozik a települési szolgáltatásoknak a kor színvonalának megfelelő kiépítése, a rendezett infrastruktúrákkal kiépített városszerkezet, a kiegyensúlyozott, fenntartható életkörülményeket biztosító tiszta, zöld környezet, a lét és vagyonbiztonság.

Az otthont adó város színvonalas oktatást, művelődést, egészségügyi, szociális ellátást nyújtó, a megőrzött és gyermekeink számára továbbadható jó minőségű környezet fenntartását és fejlesztését jelenti.

Ezért ez a városfejlesztési terv második pillére

Első pillér:

GAZDASÁGFEJLESZTÉSI PROGRAM

E program alapvető célja a megélhetést biztosító munkahelyek megtartása, azok fejlesztése, valamint új munkahelyek létesítése.

A város gazdaságfejlesztési koncepcióját a 73/2007.(IV.27.) határozatával fogadta el a Képviselő-testület. A koncepció alapján 2010-től kibővített formában (a gazdaságélénkítésről szóló rendeletben) került meghatározásra a vállalkozások kamatmentes kölcsönrel történő támogatása. Az elmúlt évek változásait követve 2013-ban egy aktualizált és kibővített rendeleti formában ösztönözzük a gazdaság növekedését.

Ennek alapján részletes programot állítottunk össze, melyben nevesítésre került az a beruházási kör, melynek megvalósítása szolgálja a célok elérését. A program megvalósításában az önkormányzat a katalizátor szerepét tudja vállalni. A konkrét munkahelyteremtő beruházásokat a vállalkozói szférának kell megvalósítania.

A gazdaságfejlesztési program számszerűsíthetően célul tűzi ki, hogy a tervezési időszak 7 éve alatt a munkanélküliség valós rátáját 5% alá csökkentsük, mely a jelenlegi 1.400-1.450 fős munkahelyet kereső létszámnak a megfelelését jelenti.

A gazdaságfejlesztési program alapvető célja tehát 700-750 új munkahely létrehozása.

A város adottságait és hagyományait tekintve 3 gazdasági terület kiemelt fejlesztését tartjuk célszerűnek.

Több ipar - Több munkahely Ipari Park fejlesztési program

Stratégiai célok a gazdaságfejlesztés területén 2014 – 2020 időszakban

1. számú stratégiai cél 2018-ig 700-750 új munkahely létrehozásának ösztönzése, illetve a munkanélküliség mértékének 5%-ra csökkentése Szentesen.

2. számú stratégiai cél 2018–2020 közötti időszakban, a városban elérhető jövedelmek reálértékének növekedése, amely közvetlen összefüggésben áll a 2. számú fejlesztési blokk (az életminőség) célkitűzéseivel.

A gazdaságfejlesztési célok pénzügyi hátterének, megalapozottságának alapjai:

- az Európai Unió fejlesztési források 60%-ka, a gazdaság fejlesztésére irányul,
- Szentes város költségvetési szempontból kiegyensúlyozott, stabil pozíciója,
- a meghatározó vállalkozások versenyképessége, innovációja.

A gazdaságfejlesztési blokk munkahelyteremtés - ösztönzési szempontból legfontosabb területe a következő években is a Szentes Ipari Park. Bár friss statisztikai adatok még nem állnak rendelkezésünkre, de valószínűsíthető, hogy 2013 végére a Parkban foglalkoztatott munkavállalók száma elérte a 3000 főt.

Koncentrált helyen ilyen mértékű foglalkoztatás nincs a környéken, ezért továbbra is meghatározó érdekünk az ipari parki infrastruktúra fejlesztése.

1. blokk Ipari Park fejlesztése

Az intézkedéscsoport célja olyan - elsősorban az ipari parkban, illetve más, a városban található ipari, gazdasági – szolgáltató övezetben megvalósuló teljes körű infrastruktúrafejlesztések - amelyek elősegítik a helyi és a járási vállalkozások, vállalkozók (őstermelők) fejlődését, továbbá újak letelepedését.

A fenti cél elérése érdekében 2007-től következetesen hajtjuk végre a „Szentes Ipari Park fejlesztése” című projektet, amely az alábbi elemekből áll.

1. Szentes Ipari Park Északi és Déli Zóna infrastruktúra és üzleti környezet fejlesztése (megvalósult 2011 – 2012),
2. **Szentes Ipari Park Északi zóna innovációs övezet kialakítása (a tervezett megvalósítás 2014 – 2018),**
3. Szentes Ipari Park Északi zóna „Vállalkozói falu” előkészítése és kialakítása (megvalósult 2011 – 2013),
4. **Szentes Ipari Park Keleti zóna környezeti és energetikai fejlesztése (a tervezett megvalósítás 2015 – 2019),**
5. Szentes Ipari Park Déli zóna termelési inkubáció elősegítése (részben megvalósult 2012 – 2013-ban, de szeretnénk tovább folytatni a projektet az **Északi, illetve a Keleti Zónákban 2015 – 2020 között**).

Napjainkban a Szentes Ipari Park általános infrastrukturális állapota, illetve üzleti környezete az egyik legjobb a régióban. A Nemzetgazdasági Minisztérium befektetések ösztönzését végző szerve, az ITDH (korábban), illetve a HITA (napjainkban) a befektetésre különösen ajánlható helyszínnek minősítette az ipari parkunkat.

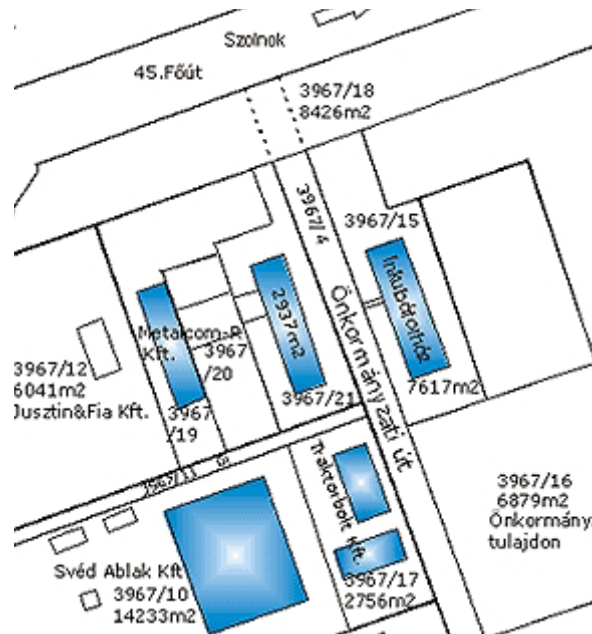

A stratégiai célok elérésért az alábbi területeken szükséges a beavatkozás.

1. A versenyképes mezőgazdaság erősítése és az azon alapuló regionális élelmiszer feldolgozó központi szerep elérése,
2. A gazdasági válság egyik következménye, hogy elsősorban azokat az ipari parkokat választják szívesen a betelepülők, ahol a *legalacsonyabb kockázat mellett érhetik el a legnagyobb nyereséget*. Erre a felfogásra adott jó válasz volt az ipari csarnok építése, amely direkt módon segíti egy új iparág létrejöttét városunkban. A pozitív tapasztalat alapján célszerű lenne folytatni az inkubációs csarnokok építését a ciklusban.
3. A vállalkozások versenyképességének támogatása, a modern üzleti infrastruktúra folyamatos fejlesztése.
4. A Szentés Ipari Park további bővítése.
5. A kutatás – fejlesztési tevékenység támogatása, a vállalkozások innovációs képességének növelése, illetve az arra való törekvés erősítése.

A fentiek alapján projekt folytatását az alábbi módon kellene folytatni:

1. **Szentés Ipari Park Északi zóna, innovációs övezet kiépítése** (a tervezett megvalósítás 2014 – 2018),
Ez a projekt elem érintené az önkormányzati tulajdonban, a 3967/16 hrsz-on található egy szintes épületet, a 3967/15 hrsz-on nyilvántartott, teljesen felújított Inkubátorházat (vállalkozói tulajdon) és a kétszintes 3967/21 hrsz-ú épületet (tulajdonos MetalCom ZRt.)

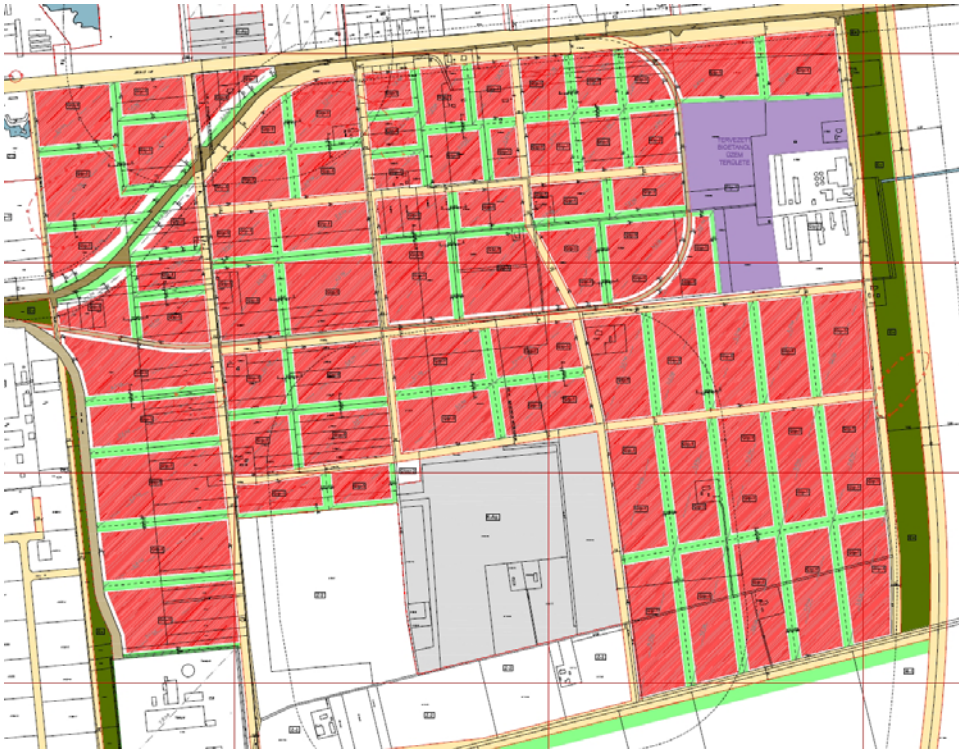

Célunk, hogy a pályázati forrásokból felújított ingatlanokban olyan érdemi (gyakorlati) K+F tevékenység kezdődjék, amelynek eredményei piacképesek és közvetlen módon támogatják a mezőgazdaság, illetve az élelmiszeripar versenyképességének megőrzését, fejlődését. Nem zárjuk ki, hogy más szektorokban is történjék innovatív kutatás, de elsősorban az agrárkutatásra és kiszolgáló környezetére (pl. üvegházak fejlesztése), illetve az élelmiszer előállításra, feldolgozásra szeretnénk pozícionálni a területet. A kijelölt bázis alkalmas többféle labor, könyvtár, szolgálati lakás, kisebb konferencia termek kialakítására is. Ciklus mértékben tervezhető a bányatavak környékén egy olyan szabadidőpark kialakítása, amely szerves egységben áll a K+F övezettel.

2. Szentés Ipari Park Keleti zóna infrastrukturális és energetikai fejlesztése (a tervezett megvalósítás 2015 – 2019)

A vállalkozások versenyképességének javítására meghatározóan hat az energiaköltségeik csökkentése, illetve a fosszilis alapú energiák elérése mellett a megújuló energiák elérhetősége. Néhány iparágban (pl.: kerámiaipar) újabb munkavállalók felvételének esélyét teremtheti meg, ha az adott vállalkozás az energiabázisán versenyképesebbé válik. Ezért továbbra is határozott célunk egy megújuló energia előállítását biztosító kiserőmű megvalósítása az Ipari Park Keleti Zónájában. Ha megvizsgáljuk, akkor látható, hogy az Ipari Park középtávú fejlődésének földrajzi iránya keleti.

A településszerkezeti tervben, a Keleti Zónában (három ütemben), összesen 271 ha terület került kijelölésre, mint a következő évtizedek fejlesztési területe. Az újabb betelepülések alapja az erőmű által elérhető olcsóbb energia elérhetősége. További fontos szempont, hogy az iparfejlesztést a várostól, a lakóövezettől ellentétes irányban kívánjuk megvalósítani, amely a település környezetvédelmi érdekét szolgálja. Fontos szempont a vasút fejlesztése és ennek érdekében a Keleti Zónában perspektivikusan újabb iparvágány építésében gondolkodunk.

A fejlesztések első ütemében a 45. főút, Fábiansebestyáni út, Szentes – Orosháza vasútvonal közötti területet (a LIDL és Diego áruházak mögött) szeretnénk betelepülésre alkalmassá tenni.

A tervező, építő munkának időben mindig a konkrét igények előtt kell járnia. Az ún. Déli Zóna kiépítése már akkor elkezdődött, amikor az első befektetők megjelentek az egykori Esze Tamás Laktanyában (Északi Zóna A szektor). Amikor Déli Zóna betelepítése megkezdődött, mi már a Vállalkozói Falu (Északi Zóna C szektor) kialakítását terveztük, mint olyan helyszínt, ahová perspektivikusan orientálhatjuk a vállalkozásokat. Napjainkban, amikor mindössze 1 ha szabad terület maradt (de arra is projekttervvel, befektetői szándékkal rendelkezünk) a tulajdonunkban a Déli Zónában, nagyon jó hogy a rendelkezésünkre áll közel 10 ha közművesített, szabad terület a C szektorban.

A fejlesztések eredményeként folyamatos lehetőséget tudunk biztosítani a befektetni szándékozóknak. Ez az oka annak, hogy Szentesen nem áll meg az ipar – és a gazdaságfejlődés, hanem kiegyensúlyozottan állandóan mozgásban van. Ezt csak úgy érhetjük el, hogy előre gondolkozunk, tervezünk és fejlesztünk.

Megállapíthatjuk, hogy a Vállalkozói Faluban elkezdődött a területek vásárlása. Egy terület már elkelt, egy terület bérleti jogviszonyban fejlesztés előtt áll, és egy újabb terület értékesítése (szerződéskötés) ezekben a napokban történik. A gazdasági

fejlődés eredményeként (várhatóan) 2016-ra a Vállalkozói Falu betelepítése befejeződik és akkor zökkenőmentesen át kell térnünk a Keleti Zónába. Ez az oka annak, hogy a Keleti Zóna első ütemének tervezését el kell kezdenünk.

A Szentés Ipari Park Keleti Zónájában elérhető fejlesztési területek (I. ütem)

4132/2 hrsz. (10.920 m²)

4136 hrsz. (6.200 m²)

4137 hrsz. (7.700 m²)

4139/1 hrsz. (20.940 m²)

4139/3 hrsz. (1.500 m²)

4139/6 hrsz. (30.960 m²)

4139/7 hrsz. (20.100 m²)

4140 hrsz. (9.100 m²)

4142/2 hrsz. (5.400 m²)

A fejlesztések érdekében megvásárlásra javasolt ingatlanok

4133/3 hrsz. (1.000 m²)

4133/5 hrsz. (2.600 m²)

4133/6 hrsz. (4.000 m²)

4134 hrsz. (2.700 m²)

4135 hrsz. (5.800 m²)

4141 hrsz. (8.100 m²)

4142/1 hrsz. (20.220 m²)

3. Szentés Ipari Park Északi és Keleti Zóna termelési inkubáció elősegítése 2015 – 2020 között).

Ez egy új projektem és a Déli Zónában sikeresen megvalósított csarnok építés tapasztalatai alapján szeretnénk újabb csarnokokat létrehozni. Célunk új vállalkozások betelepítése az Ipari Parkba, illetve már működő helyi vállalkozások fejlődésének infrastrukturális támogatása. Természetesen ez a projekt elem költségigényénél fogva kockázatosnak tekinthető, ezért a mindenkorai fejlesztéshez valós piaci igény szükséges. 2000 m² és 5000 m² nagyságú csarnokok a jelenleg legkeresettebb méretek. Az építési források bevonásának nem az egyetlen módja a pályázat, ráadásul a megváltozott körülmények miatt az önerő előteremtése nem könnyű, ezért igyekszünk pénzügyi (ingatlanfejlesztő) bevonását ösztönözni.

A Szentés Ipari Park Északi Zónájában elérhető fejlesztési területek

A szektor

3967/16 (10.491 m²)

3967/4 3975/1 (önk. tulajdon)

3975/2 hrsz.

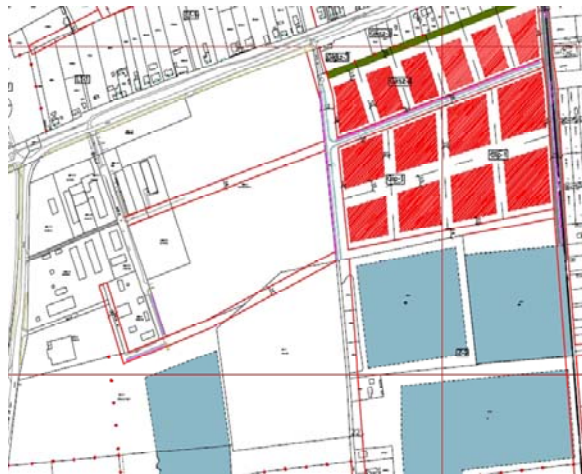
3977 bányató és környéke
(3998,3999, 4000 hrsz.)

B szektor

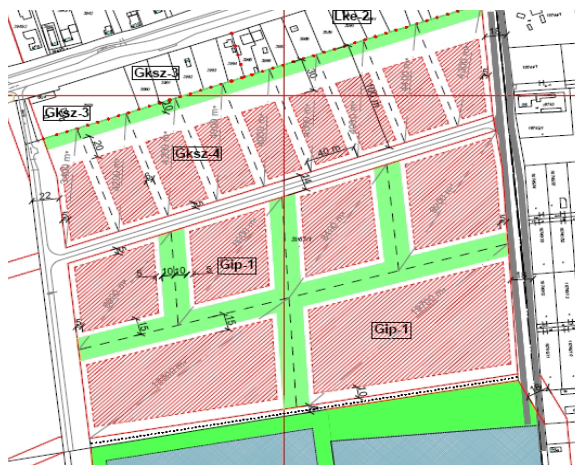
3967/2 hrsz-ú, HM kezelésben lévő
(nem őrzött) állami ingatlan

C szektor (Vállalkozói Falu)

3967/24 hrsz. (21.567 m²)

3967/25 hrsz. (15.666 m²)
 3967/26 hrsz. (9249 m²)
 3967/27 hrsz. (10.558 m²)
 3967/28 hrsz. (10.690 m²)
 3967/29 hrsz. (11.229 m²)
 3967/38 hrsz. (2.710 m²)
 3967/37 hrsz. (2.912 m²)
 3967/36 hrsz. (2.793 m²)
 3967/35 hrsz. (2.798 m²)
 3967/34 hrsz. (2.792 m²)
 3967/33 hrsz. (2.804 m²)

4001,4003, 4022 hrsz. bányatavak.

Az égtájak alapján azonosítható **Szentes Ipari Park Nyugati Zónája** (a 45. úttól nyugatra eső terület) gyakorlatilag beépült. Nem része az Ipari Parknak, de mint befektetési helyszín, említést érdemel a 45. főúttól nyugatra fekvő (egykor Vágóhid) 4127/3 hrsz-ú területe és azon található épületegyüttes.

E fejlesztésekkel az Ipari Park programnak a tervezési időszakban 400-450 új munkahelyet kell biztosítania.

A Déli Zónában elérhető 4195/16 hrsz-ú terület.

4. Ipari szakképző pont létrehozása (2017)

Elsődleges célunk a foglalkoztatottak számának és képzettségének növelése. Ennek érdekében szeretnénk egy olyan multifunkcionális épületet kialakítani, amely az ipari

parkban jellemző szakmák versenyszintű ismeretét biztosítja. Természetesen vállalati átképzésekre, illetve új foglalkoztatási ágak megjelenésekor azok elsajátítására is alkalmas ún. képző pont lenne. A fejlesztés indikátoraként növekedhet a foglalkoztatottak száma és képzettsége, másfelől a foglalkoztatás biztonsága, tervezhetősége. A szakképző pont működtetése részben pályázati, részben vállalkozói és részben önkormányzati forrásból történne. Az önkormányzat az oktatási intézményekben folyó minőségi munkát csak közvetett eszközökkel tudja befolyásolni, de aktív szerepet játszhat a szükséges munkaerő letelepedésének elősegítésében, s ezáltal a népesség megtartó erő növelésében.

Egészséges táj - Egészséges ételmisszer Agrárfejlesztési program

Szentes gazdasági élete, fejlettsége és lehetőségei szempontjából meghatározók a jó termőtalajok, a napsütéses órák száma és a geotermikus energiában való bővelkedés. A mezőgazdasági jellegből adódóan a település gazdaságában a mezőgazdaság szerepe továbbra is meghatározó, ezen belül is a növénytermesztés dominanciája jellemző az állattenyésztéssel szemben.

Emiatt elengedhetetlen a város agrárgazdaság helyi gazdaságfejlesztésbe illeszkedő fejlesztése, erősítése, foglalkoztatási szerepének növelése, valamint a helyi termények hozzáadott értékét növelő ételmisszergazdasági fejlesztés elősegítése

Az agrárszerkezetben meghatározó a szántóterületek nagysága ezért a helyi mezőgazdaság elsősorban a gabonafélék termesztésére és a hajtattott növénytermesztési kultúrára alapozódik.

A helyi mezőgazdaság egyik legfontosabb tájhasználati problémája a vízgazdálkodás, illetve ehhez kapcsolódóan az öntözés nehézségei, amelyek a globális felmelegedés hatásai miatt egyre fontosabbak lesznek.

A szántóföldi termények ára a világpiacon csökken, de a termeléshez szükséges input anyagok (alapanyag, vegyszer, öntözővíz, stb.) költségei növekednek.

A szabadföldi növénytermesztés esetében éppen akkor nagy a vízigényük, amikor a térségben egyébként is vízhiány van. Másfelől az öntözött, vízhiányos szántók mellett sok esetben a belvízzel veszélyeztetett területeken víztöbblet jelentkezhet, amelyeket el kell vezetni.

A versenyképes mezőgazdasági termelés érdekében elő kell segíteni a meglévő öntözési rendszerek, öntözőberendezések, vízi létesítmények korszerűsítését, illetve bővítését, ezzel a víztakarékosabb, hatékonyabb vízfelhasználást, amely középtávon csökkentheti a termelés költségeit, illetve javíthatja a minőséget.

Ezt a feladatot a gazdasági egységekkel, a vízgazdálkodásban érintett szervezetekkel az önkormányzat koordinálni kívánja.

A kertészeti ágazatban különösen a hajtattott növénytermesztés területén a város és térsége komoly hagyományokkal bír és számos zöldségféle esetében képes minőségi termesztésre

A túltelített agrárpiacon a folyamatos és tervezhető profit elérését kizárólag csak a kiváló minőségű, egészséges, biológiai (és nem kémiai) növényvédelemmel termelt zöldség-, illetve gyümölcs- félék értékesítésével lehet elérni.

A hajtattott növénytermesztésen belül a fűtött fóliás termesztés versenyképességét középtávú jövőjét segíti, hogy a geotermikus energiafelhasználás szabályozási környezete pozitívan változott, így a meglévő termálfvíz-készletet is minél optimálisabban ki lehet használni.

Figyelemmel arra, hogy a mezőgazdaság kibocsátásán belül arányeltolódás a szántóföldi növénytermesztés irányába hat, így Szentes és a térség potenciálját jobban ki lehet használni a kertészet területén.

Ehhez a hatékonyság érdekében folyamatos bővítés, új beruházások, technikai és technológiai fejlesztés szükséges a gazdálkodók részéről.

Tekintettel arra, hogy a kertészi ágazat szereplőinél az élőlátás-igény is jelentős, a termelés bővítése a helyi foglalkoztatottsági mutatókra is jelentős hatással bír.

Az erősen jellemző szezonalitással szemben azonban az egész éves foglalkoztatás lehetőségének megteremtésére is törekedni kell, ami a munkavállalók érdekeltségét is növelheti.

Az ágazatban helyi munkahelyteremtés és megtartás érdekében az önkormányzat eszközeivel is ösztönözni, segíteni kell a gazdálkodók kapacitás bővítését.

Pusztán az alapanyag termelés bővítésére alapozott munkahelyteremtés azonban a piaci viszonyok változása, bizonytalansága miatt nem jelenthet kitörési pontot. A termelésnövelést a feldolgozó kapacitás növekedése kell, hogy kövesse, amely tovább bővítheti foglalkoztatást is. Ugyanakkor látni kell, hogy az intenzív kertészeti termékek árfekvésük miatt alkalmatlanok a tartósító ipari feldolgozásra, így párhuzamosan a szántóföldi zöldségtermelés kérdését is napirendre kell tűzni.

Összehangolt munkával meg kell célozni, hogy az országban tervezett nagy feldolgozó centrumok egyike – a dél-alföldi régióba kerülő központ- ebbe a térségbe települjön.

Az alapanyag-termelést követő tevékenységek (a feldolgozás különböző fokozatai) keretében a magasabb hozzáadott értékű, kiemelkedő minőségű termékek előállítását szükséges ösztönözni, kihasználva a jó minőségű alapanyagok által nyújtott lehetőségeket.

A helyi gazdálkodók piaci stabilitásának javítása érdekében elő kell segíteni a minél magasabb szintű és minőségű feldolgozottság elérését, a megtermelt árualap kedvezőbb piaci elhelyezése érdekében a helyi élelmiszer-feldolgozás fejlesztését.

Ennek együtt kell járnia a helyi ellátást segítő és a minőségi piacot célzó, illetve unikális terméket előállító mikro-és kisméretű élelmiszer-feldolgozó kapacitások fejlesztésével is. Az igazi kitörést egy nagyméretű élelmiszer-feldolgozó kapacitás kialakítása jelentheti, amelynek termékei jelentősebb részét már regionális, országos és a globális keresleti piacokon is értékesíthetik, versengve a tőkeerős cégekkel.

A helyi alapanyag versenyképességének javítása érdekében ösztönözni kell a minőségi tájjellegű termékek előállítását és fejlesztését, megteremteni a márkavédelmét.

Ehhez szükséges biztosítani a helyi innovációs háttérbázis kialakítását, amely egyrészt a kutatás-fejlesztésre (pl.: egykori vetőmagkutató állomás bázisán, vagy felsőoktatási intézményekkel együttműködve), másrészt a piacra jutást segítő tevékenységek (pl.: marketing) fejlesztésére terjed ki.

Az ágazat szereplői egybehangzóan problémának látják a munkaerő képzettségének hiányát, ami a versenyképesség szempontjából minőségi hátrány jelent. Ennek oka részben, hogy az iskolarendszerű (agrár) felsőoktatás, szakképzés egyre kevésbé igény-, ill. szükséglet és gyakorlat orientált. Másrészt az ágazat jellegéből adódó - részben - szezonális foglalkoztatási lehetőségek keretében munkát vállaló „idénymunkások” alapismeretei (pl.: válogatás, metszés, stb.) sem megfelelőek.

A versenyképesség javítása érdekében meg kell teremteni azokat a lehetőségeket (pl: közfoglalkoztathoz kapcsolódó gyakorlatorientált képzés, iskolák felszereltségének javítása stb.) amelynek keretében a helyi munkaerőbázisnak a korszerű szakmai- illetve technikai- technológiai ismeretek átadhatók, terjeszthetők.

Ehhez kapcsolódóan támogatni kívánjuk a célirányos agrárkutatás megteremtését, fejlesztését.

Figyelmet kívánunk fordítani az élelmiszeripar megalapozását szolgáló állattenyésztésre, annak a nem kis problémáknak a kezelésével együtt, amely az állattartó telepek környezetkárosító hatásainak megszüntetését jelentik.

Bővíteni kell a széleskörű összefogással a tájkeretben termelt agrártermékek piacra jutását és helyi feldolgozását.

Elsősorban az intenzív kertészet fejlesztésével 130-150 új munkahelyet kell létrehozni az ágazatban.

Aktív város - Aktív turizmus Idegenforgalmi fejlesztési program

Az ágazat fejlesztési koncepcióját a képviselő testület 148/2013 (IX.27) sz. határozatával aktualizálta.

A koncepció által megfogalmazott fő cél a mozgásra, a sportra, a rekreációra épülő turizmus fejlesztése, melynek alapvető kulcseleme a szálláskapacitás bővítése, a szállodafejlesztési programok végrehajtása.

Ehhez kapcsolódóan feladat az edzőtábori turizmus tárgyi feltételeinek bővítése és az attrakciós kínálat szélesítése.

A folyamatban levő fejlesztések – a fedett uszoda jelenleg zajló megvalósítása és az elnyert pályázatból elkészülő műfüves pálya – jelentős előrelépést jelentenek az idegenforgalmi program megvalósításának útján.

Ahhoz hogy ezekből a fejlesztésekből gazdasági eredmény is legyen, elengedhetetlen a szálláshely-fejlesztések mielőbbi megvalósítása.

A tervezési időszak első időszakában kell megvalósítani az egykori Úttörőház több mint egy éve a DAOP tartaléklistájára tett, vállalkozók által megpályázott szállodai célú átalakítását. Ehhez további, mindenki által támogatott lobbymunkára van szükség.

Minden lehetséges eszközzel gyorsítani kell a Vitala-program keretében a Petőfi Szálló rekonstrukciójának megvalósítását. A szálló állapota és sorsa a város lakosságát ma leginkább foglalkoztató kérdés.

A megfelelő kínálati struktúra érdekében a Terney Béla Kollégiumnak a Klebersberg Intézményfenntartó Központtal közösen tervezett felújítása keretében az alapfunkció mellett a színvonalas diákszállás feltételeit is meg kell teremteni.

A Pusztai László Sporttelep rekonstrukciós programjában szereplő Sportszálló korszerűsítését az épület állagának felmérését az előzőekben tervezett szálláshely-fejlesztésekhez kapcsolódóan kell megtervezni.

A város idegenforgalmának meghatározó eleme a termálvíz turisztikai hasznosítása.

A kórházat kezelő GYEMSZI-vel koordináltan indítjuk az 50 éves Sima F. utcai gyógyfürdő megújítását, korszerűsítését, s a kórház rekonstrukciójához szervesen illeszkedő gyógyászati fejlesztését.

Az Üdülőközpont fejlesztésének a fedett uszoda megvalósítása mellett további eleme a DAOP pályázatban benyújtott wellness, szauna és élményrészleg megvalósítása mely szorosan kapcsolódik a fedett uszodához.

Ez a projekt is a DAOP tartalék listáján szerepel az „Úttörőház” projekthez hasonlóan.

Szintén megtervezésre, s a magyar-román határmenti együttműködés keretében benyújtásra került az Üdülőközpont régebbi létesítményének rekonstrukciója, mely szintén tartaléklistán szerepel. A tervezési időszak elejének feladata a pályázat újra beadása.

A Termál-tó hasznosítása szintén megoldandó feladat, mely az utóbbi időben a környezetvédelmi hatóságokkal, egyéb hivatalokkal folytatott egyeztetések, tárgyalások tükrében nem könnyű feladat. Jelen pillanatban úgy tűnik, hogy a Natura 2000-es területek és az ezekhez köthető szigorú szabályozások miatt leginkább a kerékpáros túrákban, madármegfigyelés helyszínékként válik integrálhatóvá, amelyhez beruházásként kezdetnek néhány kilátó, illetve madárles kialakítása lenne szükséges. Ezekkel az apró lépésekkel a tó bekapcsolása a turizmusba megkezdhető. Jelentősebb lépés csak a Natura 2000. rendszer felülvizsgálata után lehetséges.

Az aktív víziturizmus és a helyi pihenés feltételeinek javítása érdekében indokolt a Tiszai strand fejlesztése.

A létesítmények fejlesztéséhez kapcsolódik a Kurca-program megvalósítása, mely a hajózhatóság érdekében a hidak megemelésével, a parti sétányok további kiépítésével, kikötők, stégek kialakításával, s a vízi színpad megépítésével számol.

Az aktív turizmushoz kapcsolódóan a túraútvonalak, a horgász, vadász, lovas, vízi és kerékpáros lehetőségeket is bővíteni kell.

Ezek részletes megfogalmazásra kerültek a 148/2013 (IX. 27) sz. Kt határozatban.

A tervezett szálláshelyfejlesztések, valamint az attrakciók bővítése 150-200 új munkahelyet eredményezhetnek az idegenforgalmi ágazatban.

A gazdaságfejlesztési programokban megfogalmazott beruházások hatékony működéséhez alapvető követelmény a megfelelő képzettségű munkavállalók köre.

Az oktatás átszervezése kapcsán az alap- és középfokú oktatás kikerült az önkormányzat közvetlen feladatköréből. Ennek ellenére a város fiataljainak jövője és a hatékony gazdaságfejlesztés miatt továbbra is érdekelt a színvonalas oktatás fenntartásában, s annak fejlesztésében. Továbbra is aktívan részt kívánunk venni az alap- és középfokú oktatás színvonalának emelésében.

Ennek eszköze az intézmények épület és tárgyi felszereltségeinek bővítéséhez való hozzájárulás, valamint a tanulók szociális helyzetétől függő hátrányainak csökkentése.

E célt szolgálja az infrastruktúra fejlesztések között megfogalmazott intézményi feladatok végrehajtása, valamint a különböző ösztöndíjrendszerek fenntartása. Továbbra is működtetni kívánjuk a város meghatározó gazdasági szereplőivel közösen létrehozott, az országban egyedülálló Studium Generale programot. Ez a program a középiskolásoknak nyújt segítséget ismereteik megerősítése, illetve bővítése kapcsán a sikeresebb felsőoktatási tanulmányok felé.

A már a felsőoktatásban résztvevők számára továbbra is működtetni kívánjuk az évente közel 200 fiatalnak anyagi támogatást biztosító felsőoktatási ösztöndíj programot.

Összefoglalva az első pillért:

A tervezett 700-750 új munkahely létrehozásához

- az ipari Park fejlesztésével 400-450
- az agrárprogram megvalósításával 130-150,
- az idegenforgalom dinamizálásával 150-200 új munkahely jöhet létre

Második pillér

AZ ÉLHETŐ VÁROST SZOLGÁLÓ KÖZÖSSÉGI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE

A város infrastrukturális fejlettsége közvetlenül kihat a település polgárainak életminőségére.

Alapvető cél, hogy minél jobb minőségű, minél sokrétűbb oktatási, művelődési, testedzési, szabadidő eltöltési lehetőséget biztosítsunk az itt élőknek. Fontos, hogy a

közösségi szolidaritást megtestesítő szociális háló és intézményrendszer a lehető legteljesebb legyen, az emberek biztonságban érezzék magukat.

Az egészség megőrzésének, a megromlott állapot minél sokrétűbb gyógyításának, a regenerálódás esélyének kiépítése alapvető követelmény.

Az egészséges ivóvíz, a biztonságos energiarendszer, a tiszta, rendezett, zöld környezet, a jó közlekedés mind-mind hozzátartozik egy emberközpontú, élhető városhoz.

A közösségi infrastruktúraként megfogalmazott életkörülmények magas színvonala nem csak a város lakóinak jelentenek megfelelő életkörülményeket. A vonzó, otthont adó város jó idegenforgalmi vonzerő, és közvetve gazdaságfejlesztő tényező is.

Az egyes ágazatok részletes fejlesztési programjai

1. Lendületes város - Lendületes közlekedés Közlekedésfejlesztési program

A Képviselő-testület a 113/2011.(V.20) és 115/2011.(V.20.) sz. határozatával alkotta meg a város közlekedésfejlesztési koncepcióját.

A városi infrastruktúra meghatározó kérdése a település egyes részeit, illetve a település egészét kiszolgáló utak, kerékpárutak, járdák, hidak rendszere, azok állapota.

A lakosság és a gazdaság számára is rendkívül fontos, hogy az ország gyorsforgalmú úthálózata milyen gyorsasággal és milyen biztonsággal érhető el Szentendréről.

Bár nem önkormányzati feladat, de alapvető városi érdek a várost az M5-ös, illetve a leendő M44-es autópályával történő összeköttetés mielőbbi kiépítése. Ezért kiemelt feladat számunkra az M5-ös autópályára vezető 451-es főközlekedési út tervezett rekonstrukciójának megvalósítása, valamint a tervezett M44-es autópályához csatlakozó 45-ös út rekonstrukciója, beleértve a kunszentmártoni elkerülő utat is.

Mindkét fejlesztés szerepel az országos közútfejlesztési koncepcióban, ezért minden szereplő elemi érdeke és „lobby feladata” ezen beruházási feladatok megvalósításának elősegítése.

A városon belüli úthálózat fejlesztésének első számú kiemelt eleme a Csongrádi utat a Felsőpárttal összekötő Kiss Zsigmond utcai rekonstrukció megvalósítása, az új Kurca-híddal és a Batthyányi utcai körforgalommal együtt.

A közlekedési koncepció kiemelt feladata a Kisértl - a Kossuth utca elkerülésével - a városközponttal összekötő Nyíri köz - Új utca - Mátyás király utca átkötő útjának kiépítése.

Az elmúlt években elértük, hogy egy kis szakasz kivételével a város teljes területén kiépült az aszfaltburkolatú útrendszer. Ennek jó állapotban való fenntartása napi feladat.

Ugyancsak jelentős kerékpárút fejlesztést hajtottunk végre az elmúlt években. Egyrészt ennek műszaki színvonalának megőrzése, illetve új ágakkal való bővítése szerepel az útfejlesztési terveinkben.

A külterületeken a Mentettréti út, a Garázs dűlő északi és keleti ága, a Gázos kövesút 451-es út – Ilona-part közötti szakasza, a Berki út a Gr. Teleki u. és a Berki-híd között, valamint Hékéden a Vasút dűlő útjainak kiépítése lehetővé teszi ezen területeken a termelő területek elérését és ezen keresztül az agrárgazdaság fejlesztését

Az elmúlt években kiépült a város kerékpárút-hálózatának az alapszerkezete. A következő periódusban ehhez a hálózathoz csatlakozóan folytatjuk a bővítést a Tiszai Strand, a Vásárhelyi úti iparterület, a Nagyhegy-széli út, illetve a Szarvasi út irányába.

1/ Lendületes város - Lendületes közlekedés tervezett beruházási listája

Közlekedésfejlesztési program

A/ Főközlekedési utak

451-es út rekonstrukció M5-elkerülő út körforgalom

45-ös út rekonstrukció, M44-451-es út

É-i elkerülő út 451-es út-Szelevényi út

B/ Városi belső utak

Kiss Zs. u Csongrádi út - Batthyány u. híddal együtt

Tóth J u rekonstrukció Fürdő - Arany J. u.

Nyíri köz - Új u. - Mátyás kir. U. átkötő út

Munkácsy M.u., Kígyó u. rekonstr., Tóth J.u.-Horváth M.u.

Lázár V. u. hiányzó aszfalt kiépítése

Útfelújítások külön lista szerint

C/ Külterületi utak

Nagyhegy Garázs dűlő É és K ágak

Mentettréti út rekonstrukciója

Gázos kövesút 451-es – Ilona- part között

Berki út – Gr. Teleki u. - Berki híd között

Hékéd vasút dűlő

D/ Kerékpár utak

Nagyhegy-széli út, Munkás u. - Kolozsvári u.

Tiszai strand gáttól a strandig

Szarvasi úti kerékpárút folytatása a Szarvasi elágazásig

Csongrádi úti kerékpárút rekonstr., Kiss Zs.u -Tesco

Kistérségi kerékpárút a Vásárhelyi út mellett

Kistérségi kerékpárút Szegvári út mellett

E/ Járda felújítások

F/ Egyéb közlekedési létesítmények

Eszperantó híd felújítása

Arany J. u.- Szűrszabó u. - Klauzál u. körforgalom

Gyalogátkelők bővítése

Bajcsy-Zs. u-i vasúti átjáró megnyitása

2. Megújuló város - Megújuló energiák Energetikai program

A XXI. század világméretű kihívása az energiagazdálkodás hatékonysága, a kimerülő energiaforrások új, megújuló lehetőségekkel való kiváltása.

Szentes a megújuló zöldenergiák felhasználása terén 3 kiemelt lehetőséget tud kihasználni:

- mezőgazdasági termelés
- gyógyászat, rekreáció
- kommunális energetika.

Az 1950-es évek óta folyó termálbányászat és termálvíz felhasználás Európa egyik legjelentősebb geotermikus központjává tette városunkat. A mezőgazdasági felhasználás az intenzív kertészetten keresztül hektáronként 13-15 munkahelyet tart fenn. Ennek bővítése komoly lehetőség a meglévő energiabázis még hatékonyabb felhasználására, s ezen keresztül a munkahelyteremtésre.

Az Árpád-Agrár Zrt. tervei szerint az elkövetkezendő években évi 2 hektár korszerű telep létrehozásával a tervezési időszakban 10 hektár új kertészeti felület létrehozását tervezi. A visszasajtolási kötelezettség eltörlésével ennek biztonságos energiabázisa adott, a korszerű technológiák csökkentik a fajlagos felhasználást, s ezáltal az energiarezervoárok védelmét. A következő időszakokban az elfolyó termálvizek hőtartalmának másodlagos kinyerésével javítható az energiahatékonyság.

A termálvizek felhasználásának másik nagy területe a városi távhőszolgáltatás biztosítása. Az elmúlt évek fejlesztéseinek eredményeként kiépült az automatikusan vezérelt egységes termálközmű, s a Norvég-program keretében jelentős földgáz mennyiséget váltottunk ki geotermikus energiával. Ennek eredményeként a városi távhőszolgáltatás 97%-ban geotermikus energiát használ fel, mely közel 4000 lakásegység hő- és melegvíz igényét elégíti ki.

A panel I-II. program során több mint 1.000 panellakás energetikai fejlesztésére került sor, mely ezen lakások esetében 30-50%-kal csökkentette a hőigényt. A még nem korszerűsített lakások esetén folytatni kívánjuk ezt a programot.

A következő évek megoldandó feladata az elfolyó melegvizek egységes rendszerű összefogásával és a Tisza sodorvonalával való bevezetésével az alsóréti levezető vezeték kiépítése, valamint az elfolyó vizek gazdaságosan kinyerhető másodlagos hőtartalmának a hasznosítása.

K+F feladatként felmerül a termálvizekben levő sótartalom kinyerése és hasznosítása. E problémák megoldása nemcsak gazdasági, hanem környezetvédelmi eredményeket is jelentenek.

Kiemelt célként kezeljük a városi intézmények elektromos energiaigényének napenergiával való részleges kiváltását. Ezen belül kiemelt feladat a Sportcsarnok és

az Üdülőközpont energiafogyasztásának napenergiával való minél nagyobb arányú kiváltása.

A közvilágítás – mint az egyik legnagyobb energiát felvevő rendszer – energiatakarékos – LED alapú – korszerűsítése ez évben megkezdődik. Ehhez kapcsolódóan meg kívánjuk oldani az elmaradt közvilágítás fejlesztési feladatokat. A külterületek felzárkóztatása érdekében folytatjuk a tanya-villamosítási programot s a bereklaposi zártkertek közvilágításának kiépítését.

2/ Megújuló város - Megújuló energiák tervezett beruházási listája

Energetikai program

Intézmények megújuló energiaprogramja
 Panel III. program
 Alsórét termál csurgalékvíz-vezeték kiépítése
 Termál kiserőmű létrehozása (MANNVIT pr.)
 Közvilágítás korszerűsítés (LED rendszer)
 Desewffy u. közvilágítás kiépítése
 Bereklaposi kiskertek közvilágítás kiépítése
 Szeszfözde dűlő záró szakasz közvilágítás kiépítése
 Széchenyi liget közvilágítás kiépítése
 Tanyavillamosítás folytatása

3. Tiszta víz - Egészséges környezet Vízgazdálkodási program

Az elmúlt évek fejlesztésének eredményeként kiépült a város teljes ivóvízrendszere, beleértve a víztermelő és elosztó hálózatot is. A város vízbázisa a legszélsőségesebb napokon is fennakadás nélkül szolgálta ki a települést. Az ivóvíz minősége folyamatosan felelt meg az érvényes magyar szabványoknak. Az Európai Unió csatlakozás után az életbelépő európai határértékek több paraméter esetén is jóval szigorúbbak, mint az érvényes magyar egészségügyi határértékek. Ezért az Európai Unió vállalásának megfelelően az Alföld többi településével egyező módon Szentesen is sor kerül az európai szabványnak megfelelő víztisztító rendszerek kiépítésére.

2002-2006 között kiépült a város teljes szennyvízhálózata, s a bekötési arányok is közelítik a 90%-ot. Ugyanakkor a szennyvíztisztító technológiai színvonala nem éri el a kor követelményeit, s ezért pályázati forrásból sor kerül annak teljes rekonstrukciójára.

Mindkét beruházás várható befejezési határideje 2015-2016.

A megkezdett belvízelvezetési programot továbbfolytatjuk a még szükséges csatornaszakaszok és tárolókapacitások kiépítésével. Bár a klímaváltozás elsősorban csapadékhiányt jelez, de az időszakosan előforduló jelentős csapadék több településen is bebizonyította tisztító hatását. Az eddig elkészült művek e koncentrált csapadékot is probléma nélkül elvezették a városban, s a még hiányzó

részek kiépítése a biztonságot tovább fokozza. E munkákban jelentős közfoglalkoztatásra nyílik lehetőség.

Meggondolandó egy olyan program kidolgozása, amely a telkeken belől keletkezett csapadékvizek összegyűjtésére és ezek felhasználásával a mélyszéki és vezetékes vízhasználat csökkentésére ösztönöz.

3/ **Tiszta víz - Egészséges környezet** tervezett beruházási listája

Vízgyógyászati program

Ivóvízjavító-program befejezése

Szennyvíztisztító megépítése

Belvízelvezető- és tározórendszer teljessé tétele

4. **Értékeit őrző város** **Városrendezési feladatok**

A 2007-2013-as fejlesztési periódusban kiemelt feladatként került megvalósításra a városközpont rekonstrukciója. A rekonstrukciót megalapozó városfejlesztési stratégiai és feladatterv jóval szélesebb területet ölelt át, mint a pályázattal megvalósult felújítási terület. A 2014-2020-as periódusban a városközpont rekonstrukciós területhez kapcsolódó egyéb területek rendezését tűzzük ki célul.

Közel másfél évtizedes városmegújító tevékenységünk részeként nagyon sok műemléki és műemléki jellegű, illetve helyileg védett épületet hoztunk rendbe. A Zsinagóga funkcióváltásával kezdődő folyamatnak olyan állomásai voltak, mint a Református Nagytemplom, a Megyeháza, a Városháza, a Bíróság épülete, a Kossuth 8. és környezetük, a Kurca-híd, a díszkút stb.

Ennek folytatásaként a centenáriumi évfordulóra fel kívánjuk újítani az I. világháborús emlékművet és a hadisírokat.

Műemléki épületeink közül a Petőfi Szálló, a Szent Miklós Ortodox templom, a Szent Anna katolikus templom, az Ecseri templomrom, s a Páva utcai Góré rekonstrukcióját tervezzük az érintett egyházakkal és vállalkozókkal közösen.

A peremterületek rendezésének részeként rendezzük a Nagyhegy utca és házszámzási rendszerének kialakítását.

4/ **Értékeit őrző város** tervezett beruházási feladatai

Városrendezési feladatok

I. világháborús emlékmű és hadisírok rendbehozása

Térfigyelő-rendszer bővítése

Iskola u. - Szöllősi tér - Szentháromság tér rendezése

Műemléki ép. felúj. Ortodox és Szt. Anna templom

Páva utcai góré megőrzése, rekonstrukciója

Ecseri templomrom látogatóbarát megőrzése

Nagyhegy utcarendszer és házszámzási kialakítása

Több tudás – Több kultúra – Teljesebb ember Oktatás – Közművelődés – Sportprogram

Az önkormányzat 118/2013.(VII.02.) határozatával Szentes város közművelődési és közgyűjteményi koncepcióját, a 40/2013.(III.28.) határozatával a város sportkoncepcióját fogadta el.

A 2007-2013-as periódusban megújítottuk a Klauzál Gábor Általános Iskolát, óvodáink közül a Köztársaság, a Rákóczi, a Klauzál, a Szent Anna és az Árpád utcai óvodákat, a Pollák Antal és a Zsoldos Ferenc szakképző iskolákat, a Lajta László Alapfokú Művészeti Iskolát.

Az oktatási rendszer központosítása következményeként az általános iskolai és középiskolai oktatás feladatai állami szintre kerültek, az ingatlanok viszont önkormányzati tulajdonban maradtak. A feladatellátó Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal koordinált módon az iskolamegújítási programot folytatni szeretnénk. Óvodáink közül megújításra várnak a Mátéffy, a Damjanich, a Farkas A. utcai és a Vásárhelyi úti óvodák.

A közművelődés területén kiemelt feladat a múzeum kiállítóhelyeinek rekonstrukciója, az Ifjúsági Ház műszaki és energetikai korszerűsítése akadálymentesítéssel, illetve a terasz Kurca-parti sétány felé történő megnyitása szabadtéri rendezvények számára az intézmény nagyobb kihasználása mellett a közösségi élet formálásának újabb állomása lehet.

E rekonstrukciókat úgy kell megoldani, hogy azok kiterjedjenek a külterületen élők művelődési lehetőségeinek bővítésére is.

A város elfogadott sportkoncepciója alapján megkezdődik a Pusztai László Sporttelep fejlesztési programjának végrehajtása, benne a műfüves pálya megépítésével. A Sportcsarnok használhatóságának minőségi növelése érdekében a csarnokhelyiség légfűtés, szellőzés kialakítása tervezzük.

A beruházások mellett kiemelt figyelmet kívánunk fordítani az intézmények eszközfelszereltségének bővítésére annak érdekében, hogy a megújított falak mögött a kor színvonalán álló szakmai munka folyhasson.

5/ Több tudás - több kultúra - teljesebb ember tervezett beruházási feladatai

Oktatás – Közművelődés - Sportprogram

Ifjúsági Ház rekonstrukció
Könyvtár - Zsinagóga épület Nyílászáró csere
Péter Pál Polgárház felújítása
Külterületi művelődési lehetőségek megteremtése
Mátéffy – Damjanich - Farkas A. utcai - Vásárhelyi úti
óvodák felújítása
Horváth M. Gimnázium épületrekonstrukció
Boros S. Szakközépiskola épület felújítása
Szentesi Terney B. Kollégium felújítása
Szentesi Koszta J. Általános Iskola hőszigetelése
Szentesi Deák F. Általános Iskola felújítás befejezése
Műfüves pálya megépítése
Pusztai László sporttelep fejlesztési programja
Sportcsarnok korszerűsítése
Intézményi felszereltség bővítése, korszerűsítése

6./ Ép testben - ép lélek

Egészségügyi – szociális program

A betegségek megelőzésének alapvető eszköze az egészséges életmódra való figyelemfelhívás és ösztönzés, valamint azoknak a módszereknek az elterjesztése, amelyekkel a megváltozott egészségi állapot időben felfedezhető. Ennek érdekében a sport, a mozgás, az aktív kikapcsolódás mellett az egészségügyi szűrőprogramok folytatásával kívánjuk hatékonytá tenni a megelőző tevékenységet.

A megromlott egészségi állapot helyreállítása első lépésben a házi orvosok szintjén történik. E munka hatékonyságát segítően folytatni kívánjuk a megkezdett rendelő felújítási programot. Az épületek korszerűsítése mellett a rendelők felszereltségének fejlesztése is feladat.

Az egészségügyi terület kiemelt intézménye a Dr. Bugyi István Kórház. A 2007-2013-as periódusban elkészült a Sürgősségi Betegellátó Központ bővítése, valamint a mozgásszervi rehabilitációs részek kialakítása. A város többszöri előkészítő és lobbymunkáját is felhasználva 2014-2016 között megvalósulhat a régóta tervezett műtéti blokk, mely jelentős lökést adhat a kórház fejlődéséhez.

A Kórházat működtető GYEMSZI és az intézmény vezetése – egyeztetve Szentes városával – 2014-2020-ra az alábbi fejlesztéseket tervezi:

1. Az invazív (sebészet, traumatológia, urológia, fül-orr-gégészet) szakágak tömbösítése
2. Laborfejlesztés. A térség központi laborjaként kívánjuk működtetni labort a nagy klinikai labor mellett
3. Régi épületekben elhelyezkedő szakágak (belgyógyászat, gasztroenterológia, szülészet, gyermekosztály, krónikus belosztály) fejlesztése
4. Traumatológiai szakág progresszivitásának kettős szintre emelése
5. Fertőző osztály újra nevesítése (15 ágy)
6. Belgyógyászati aktív ágyak számának emelése minimum 50-re, ha a fertőző osztály 15 ágygal működhet, akkor 33 ágyról 50-re, azaz 17 ágy plusz, amely 10 ágy gasztroenterológia és 7 ágy általános belgyógyászati ágyként oszlik meg. Egyben a gasztroenterológiai progresszivitási szintjének 2/A-ról 2/B-be való besorolását indokolja
7. MR készülék működtetési kapacitás kérelem
8. Pszichiátria fejlesztésének egyes, kettős és hármas ütemének végrehajtása
9. Gyógyfürdő fejlesztése

Állami feladatként sor kerül a Sima F. utcai elavult Pszichiátriai Otthon kiváltására, korszerű ápolási egységgel, lakóotthonokkal és rehabilitációs gondozási egységekkel. Ennek megvalósításához az illetékes állami szervezet számára a város az építési területet biztosítja.

Áthúzódó munkaként folytatódik a Hajléktalan Szálló korszerűsítése, mely így jobb feltételeket tud nyújtani a társadalom peremére sodródott gondozottaknak.

A 2007-13-as tervezési ciklus egyik kiemelkedő eredménye volt az országosan is elismert szociális intézményrendszer kialakítása.

A Sipos Ferenc Parkerdő Otthon új épületében 130, a Református Idősek Otthonban 50 bentlakásos férőhelyet alakítottunk ki.

Korszerűsítettük a Gondozási Központ valamennyi épületét, létrehoztuk a Tanyagondnoki Szolgálatot. A Családsegítő Központ megújult épületbe költözött, szolgáltatásai bővültek.

Feladatunk a színvonal megőrzése, az intézményi eszközellátottság bővítése.

A külterületen lakók ellátásának javítása érdekében újabb tanyagondnoki körzetet alakítottunk ki, s szélesítjük a jelzőrendszeres hálózatba bevont területet.

A fogyatékkal élők életkörülményeinek megkönnyítés érdekében intézményeink, középületeink út- és járdafelújításai esetén különös figyelmet fordítottunk az akadálymentesítési követelmények megvalósítására és ezt továbbra szem előtt tartjuk felújításaink, beruházásaink során.

A szociális terület neuralgikus pontja a lakásgazdálkodás. Egyik oldalról közel 200 lakásigénylőt tartunk nyilván, míg a másik oldalon nagyon sok szentesi ingatlanon az eladó tábla van kint. A probléma megoldása így nemcsak azt jelenti, hogy a szociális bérlakás állomány növelésével juttassuk otthonhoz a rászorultakat, hanem felveti olyan módszerek kidolgozásának szükségességét is, hogy a jelenleg üres, de használaton kívülsége miatt gyorsan leromló lakásállományt vonjuk be az ellátási körbe. Ez nyilvánvalóan a tulajdonosokkal való megegyezést, önkormányzati garanciákat és a rászorultak számára támogatási rendszert kell, hogy jelentsen.

A szociális ellátás speciális ága a közfoglalkoztatási program, hiszen lassan generációk nőnek fel úgy, hogy nem vettek részt rendszeres munkavégzésben. Ezért e program folytatása elsősorban a leginkább perifériára szorultak számára a rendszeres munkavégzést teszi lehetővé, melynek útján esélyt kaphatnak a munka világába való bekapcsolódásra. Értelmes, célratörő képzéssel bizonyos alapkészségek, jó esetben akár szakmák elsajátítására is lehetőség nyílik, ami növeli az egyén munkához való jutási esélyeit, s általa a szociális szférából való kikerülését.

6/ Ép testben - ép lélek tervezett beruházási feladatai

Egészségügy - szociális program

- Kórház rekonstrukció folytatása
- Háziorvosi rendelők felújítási programja
- Intézmények felszereltségének korszerűsítése
- Ápolási otthon kiváltása
- Hajléktalan Szálló korszerűsítése
- Bérlakás építési-, lakhatási program
- Közfoglalkoztatási program

7./ Emberközpontú város – Tiszta zöld környezet Környezetvédelmi program

A tervezésben önálló fejezetet képez a környezetvédelem, de a környezettudatos gondolkodás valamennyi ágazat valamennyi lépését át kell, hogy hassa.

Az elmúlt évek ilyen szemléletű városfejlesztésének eredményeként nemcsak önmagunkhoz képest fejlődöttünk sokat, hanem nemzetközi összehasonlításban is komoly elismeréseket vívtunk ki. Ezek közül csak felsorolás jelleggel: a 2011. évi

Hulladékgazdálkodási Díj, az Aranyhangya, a 2011. évi biodiverzitás magyar, illetve európai díja, mely gyakorlatilag egyenértékű az Európa Zöld Fővárosa címmel, s 2013-ban az Élhető városok világversenyében megszerzett II. helyezés.

Bár a díjak valamennyiönket büszkeséggel töltenek el, de az alapvető mérce az, hogy a szentesiek hogyan érzik itthon magunkat, s mennyire tudják megőrizni tisztának, zöldnek, rendezettnek a környezetüket.

Az egyes ágazatok fejlesztési programjában nevesítve vannak olyan beruházások, melyek ágazati kötıtségek mellett környezetvédelmi célokat is szolgálnak.

Az Ipari Park fejlesztési programjában a megújuló energiazóna kijelölése jelzi azt a gondolkodást, hogy a gazdaságfejlesztés és környezetgazdálkodás egymást segítő szoros összefüggés. A megújuló energiazónában tervezett biomassa erőmű nemcsak a térségben keletkező hulladékok környezetbarát felhasználását jelenti, hanem vonzó energiát is biztosít az ide települő, vagy itt működő vállalkozások számára.

Az agrárprogram részeként 2012-ben megkezdett energianövény program továbbfejlesztése az egyéb célokra gazdaságosan nem hasznosítható földterületek művelésbe vételét jelenti. Ugyanakkor olyan alapanyagot állít elő, melyet zöld energiaként használva lehet csökkenteni a szénhidrogén kibocsátást, s ezáltal lépéseket tehetünk a levegővédelem érdekében.

Az agrárfejlesztések nagy kihívása az állattenyésztés feltételeinek olyan javítása, hogy annak bűze ne terhelje a város levegőjét.

A turisztikai területen akár a Termál-tó idegenforgalmi használatának megkezdése, akár a Kurca-program, mint a város főutcája, a megvalósított fejlesztésekkel környezetbarát módon illeszkedik a megőrzött tájba.

A közlekedési programban tervezett beruházások egyrészt a korszerűbb közlekedés gyorsító hatásával csökkentik a járművek által kibocsátott szén-monoxidot, másrészt a városközpont tehermentesítésével a szálló por koncentrációt.

A kerékpárutak továbbépítése ösztönözhet a célszerű járműhasználatra. A lakosságnak alternatívát nyújt arra, hogy gépjárművek helyett kerékpár használatával a város levegője tovább tisztulhasson.

Az energiaprogram részeként az alsóréti termál csurgalék-vezeték kiépítése a távfűtés keletkezett hulladékvizét közvetlenül a Tiszába viszi, ahol több ezerszeres hígítással radikálisan lecsökken a környezetkárosító hatás. Ugyanakkor az összefogott termálvizek további energetikai hasznosítása szintén hozzájárul a szénhidrogén kibocsátás csökkenéséhez.

A 2013-ban a KEOP-pályázat támogatásával 5 intézmény esetében kezdjük meg napenergiából villamosenergia előállítását. Ezt a programot tovább szeretnénk folytatni a gazdaságosan kialakítható rendszerekkel egyéb intézmények esetében is.

Ugyancsak az energiatakarékosságot szolgálja a közvilágítás LED alapú világítótestekre való átállítása, mely közel 30-40%-os energia megtakarítást tesz lehetővé.

A vízgazdálkodási program részeként megépülő szennyvíztisztító a kor követelményeinek szintjén biztosítja a város csatornarendszeréből összegyűjtött kommunális szennyvizek tisztítását. Ezzel válik teljessé a 2002-2006 között a város teljes területén kiépült csatornahálózat környezetvédelmi programja.

Az ivóvízjavító-program részeként komoly befektetéssel érjük el a megszigorodott európai normák teljesítését. Ugyanakkor felmerül annak igénye, hogy ezen jelentős költséggel előállított tiszta vizet ne használjuk olyan célokra, amelyek más forrásból is megszerezhetők.

Át kell gondolni és program szintjén el kell indítani a keletkező csapadékvizek ingatlanon belüli összefogásának, tározásának és nem ivóvíz céljára történő hasznosításának programját. A biológiai előnyökön túl ezzel a megoldással kímélni tudjuk vízbázisunkat, s a családok számára is takarékosabb megoldást lehet nyújtani.

A minőségi környezet a város lakói számára a rendezett zöld környezetet jelenti. Az elmúlt évek során a lakosság öntevékeny lépései, illetve a biológiai és városfejlesztési célokból szükségessé vált növénycserék eléggé tarka képet eredményeztek. A klímaváltozás sok növényfaj számára romló feltételeket jelent, s láthatóvá vált egyes fajok rohamos pusztulása (fenyők, nyírfák, vadgesztenyék stb.). Ezért napirendre kívánjuk tűzni a város fásítási tervének kidolgozását a lakosság széles körével való egyeztetését, s ez alapján a teljesen közművesített területek e tervek szerinti fásítási megvalósítását. Ugyanakkor tudni kell, hogy a terv végrehajtása csak fokozatosan történhet, hiszen senki sem akarja az utcákat „tarra vágni”, s utána újjátelepíteni.

A város kiemelt zöld folyosója a Kurca. A parti sétányok kiépítésének folytatása, újabb pihenő övezetek kialakítása, a Kórháztól a kutatóig kialakítandó sétányrendszer, a tisztább vízfelület különlegesen egyedi hangulatot ad a városnak.

A kertészeti megújítás részét képezi a Széchenyi Liget és a Hősök Erdeje fokozatos növénymegújítása.

A város kiemelt parkjai és játszóterei körének további bővítését tervezzük. Új játszóteret a kiséri, a nagyhegyi és a berekháti területre tervezünk.

Térségi összefogással rekultiválásra kerülnek a felhagyott hulladéklerakók.

7/ Emberközpontú város - tiszta zöld környezet tervezett beruházási feladatai

Környezetvédelmi program

Utcák fásítási tervének elkészítése és kivitelez.

Játszóterek kialakítása

Széchenyi liget és a Hősök Erdeje kertészeti felújítása

Kurca vízminőségvédelmi programja

Kurcai sétányok kiépítésének folytatása

Felhagyott hulladéklerakók rekultivációja

A fejlesztések megvalósításának pályázati háttere

Az Európai Unió (EU) 2014 és 2020 közötti hétéves költségvetési keretéből jelentős fejlesztési források érkeznek Magyarországra, az uniós csatlakozásunk óta már létező eljárások mentén.

A 2014-2020-as uniós költségvetési időszakra szóló országos tervezés még folyamatban van. Ezért egyelőre Szentés város lehetőségeit is ebben a folyamatos változásban lévő rendszerben lehet körvonalazni.

A különböző szintű tervdokumentumok munkaanyagai, illetve az azokban megfogalmazott prioritások, konkrét támogatható projektek meghatározáshoz még kevésnek bizonyulnak. A konkrét pályázati/támogatási lehetőségekre még várni kell.

A vonatkozó uniós jogszabályok szerint a tagállamok, így Magyarország számára átadott forrásokat fejlesztési programokban rögzítettek szerint kell felhasználni. E programokat Magyarország tervezi meg, és az EU Bizottságával való egyeztetést követően indulhat a végrehajtásuk. **A 2014–20-as időszak tervezési hierarchiájának csúcsán a Partnerségi Megállapodás című dokumentum áll. A Partnerségi Megállapodáshoz (PM) csatlakoznak a különböző programok.**

A Partnerségi Megállapodásban az Európai Bizottság 11 tematikus célterületet fogalmazott meg, amelyre a források koncentrációját javasolta a következő időszakra.

A tematikus célokat figyelembe véve Magyarország öt fő Nemzeti Fejlesztési Prioritást célkitűzést fogalmazott meg, amelyek egyenként már csupán 3-5 Európai Unió tematikus célkitűzésre támaszkodnak.

Az öt fő Nemzeti Fejlesztési Prioritás:

1. Gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása
2. Foglalkoztatási szint növelése
3. Energia- és erőforrás hatékonyság növelése
4. Társadalmi felzárkóztatás, népesedési kihívások kezelése és Jó Állam
5. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása

A 2014-2020-as uniós költségvetési időszakra szóló magyar partnerségi megállapodás első változatát az Európai Bizottság befogadta, de a végleges megállapodás elfogadása még nem történt meg.

A magyar kormány 2013 végén tervezte benyújtani a partnerségi megállapodást, ezt követi az egyeztetés az unióval. Így előre láthatóan 2014 első negyedévében-félévében az EU elfogadhatja a megállapodást és az operatív programokat.

A fentiek alapján az öt Nemzeti Fejlesztési Prioritást az alábbi operatív programok támogatják a jövőben:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív program (TOP)
- Versenyképes Közép-Magyarország Operatív program (VEKOP)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)

- Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program (KEHOP)
- Integrált Közlekedésfejlesztés Operatív Program (KOP)
- Végrehajtási Koordinációs Operatív Program (KOOP)

Szentes esetében 2014–2020 közötti időszakban a fejlesztési elképzelésekhez szükséges támogatások tehát elsősorban az operatív programok prioritásai keretében biztosított támogatások igénybevételével teremthetők meg.

Az OP-k közül is ki kell emelni a jelentős forráskeretekkel rendelkező, az ország európai szinten felzárkózást igénylő minden megyéjére kiterjedő (ún. kevésbé fejlett régiók célterület) Terület- és Településfejlesztési Operatív Programot (TOP).

A TOP fő küldetése, hogy **kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához.**

A 2014–2020 közötti időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) tervezésének egyes szempontjairól, az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról a 1831/2013. (XI. 14.) Korm. határozat rendelkezik.

Ennek alapján a TOP-ban a decentralizált források tervezése integrált programok kialakításával a következő három területi szinten valósul meg:

- a) megyei szint,
- b) megyei jogú város szintje, valamint
- c) várostérség és megyei jogú város térségének szintje,

A tervezés összehangolásában a megyei önkormányzatok koordinációs szerepet töltenek be.

Csongrád Megye vonatkozásában a TOP keret felhasználása tekintetében a megyei és várostérségi (kistérségi) tervezéshez kapcsolódó forrásallokációban lehet érintett.

A hivatkozott kormányhatározat szerint Csongrád megye megyei szintű fejlesztési programjához 25.498,9 M Ft forrást rendelt, míg a szentesi kistérség 8 települése a várostérségi támogatásokból 2.665,8 M Ft forrást kaphat a tervidőszak hét évére összesen.

Itt ki kell emelni, hogy a jogszabály szerint *„a megyei önkormányzatok a várostérségek és a megyei jogú városok térségének fejlesztése során a jogszabály 3. mellékletében meghatározott várostérségek és megyei jogú városok térségeinek forráskeretétől a megyei területfejlesztési koncepcióban és programban megfogalmazott célkitűzések megvalósítása, valamint a hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása érdekében tíz százalékkal eltérhetnek a jogszabály 3. mellékletében a várostérségek és megyei jogú városok térségeinek meghatározott forráskereteitől a megye összes forráskeretén belül”.*

A megye által koordinált tervezéshez kapcsolódóan ki kell emelni, hogy a megyei szintű tervezés csak gazdaságfejlesztési jellegű.

A Csongrád Megyei Önkormányzattal együttműködve kistérségi tervezésen belül jelenleg az alábbi prioritások kerültek meghatározásra:

- 1) Energiahatékonyság növelése és alternatív energia hasznosítás ösztönzése
- 2) Kistérségi közszolgáltatási és közigazgatási intézmények infrastrukturális fejlesztései Energiahatékonyság növelése és alternatív energia hasznosítás ösztönzése
- 3) Kistérségi szociális és egészségügyi intézmények infrastrukturális fejlesztései
- 4) Kistérségi közszolgáltatási és közigazgatási intézmények infrastrukturális fejlesztései
- 5) Élhető városi, települési környezet kialakítása és belterületi közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- 6) Helyi identitást erősítő és életminőséget javító közösségi terek és szolgáltatások komplex fejlesztése

A Kormány a 2014-től induló új tervezési időszakban a források 60%-át gazdaságfejlesztésre szeretné fordítani.

Ez az elképzelés egybeesik Szentés kiemelt céljaival is!

A kormány 2014-2020 között a pályázatoktól a pénzügyi eszközök irányába szeretne elmozdulni, ami az önkormányzatok közötti forráselosztásban megszüntetné a korábbi pályázati alapú forrás elosztást.

A fentiek mellett folyamatban van az források felhasználását irányító intézményrendszer átalakítása is.

Érdeemes kiemelni, hogy a tagállamoknak saját felelősségükre meg van a lehetőségük arra, hogy egyes pályázatokat már az operatív programok elfogadása előtt kiírják, de ha az OP-t időközben nem fogadja el az Európai Bizottság, akkor a teljes pályázatot nemzeti költségvetésből kell finanszírozni.

Ebből következően az OP-k elfogadása előtt kevésbé várható pályázatok kiírása, vagyis reálisan az első konkrét pályázati felhívások 2014 második félévétől várhatóak.

Jelen helyzetben tehát a programok meghatározására, illetve a tervezési időszak elején indítandók előkészítésére lehet vállalkozni.

Az egyes programok megvalósítása nagyban függ az intézményi és pénzügyi rendszer átalakításának ütemétől, az egyes években elérhető forrásoktól, a szükséges saját erő előteremtésének lehetőségétől.